

AARSSKRIFT
FOR
Ringe Efterskole
1952

RINGE EFTERSKOLE

AARSSKRIFT

1952

23. AARGANG
UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

Advent. — Jul.

Forudglæden er *bedre* end efterglæden, siger man.
— Andre mener forberedelserne er de *værste*.

Hvad skal man så tro, eller afhænger det af øjnene, der ser.

Når vi nu i denne tid synger »dybt hælder året i sin gang, snart ødes eng og lund, farvel med al din lyst og sang, du korte sommerstund«, så er det den svundne sommer, man tager afsked med — og med vemod, fordi det nu går mod den mørke, sludfulde eller barske vinter.

Hvis der kun var naturen at tage hensyn til, at glæde sig over, så *er* vi i den mørke tid, hvor »kulden knuger jorden«. For mennesker — skal vi sige kristne mennesker — er der heldigvis andet at hente glæde fra end naturen. Nu i adventstiden er det, ligesom vi skyder håbet om noget lyst et stykke frem. Vi øjner, at julen nærmer sig, og forberedelserne dertil er mange og forskellige. Vi vil hér se bort fra rent travle sysler, der finder sted i hjemmene, skønt man ikke i det praktiske skal eller kan se bort fra, at de også hører julen til. Vi ved, hvordan børnene glæder sig til julen, til juletræet »med lys som fugle på kviste«.

For kristne mennesker, der mener noget med deres kristendom, vil julen hvert år betyde noget mere end blot julelys på kviste. For dem må den være en mindefest om noget af det største, der er sket og kan ske, at med Jesu fødsel kom himlens lys til jorden, alt hvad Jesus Kristus har bragt os af »lys over vejen fra himmelen til vor jord«, det tog sin begyndelse, det har sit udspring i det, der skete julenat i Betlehem. — Det er nok værd at holde fest for, det er nok værd at standse ved

år efter år. Som man altid i det ydre bereder sig til en fest ved at få de ydre ting i festdragt, sig selv med, sådan gælder det hvert år, om man kan forberede sit sind til at komme i festdragt, d.v.s., om man kan få alt det, der hindrer os i at opleve glæden ved julen, ryddet af vejen, det være sig bekymringer, sorger og modgang af enhver art, få dem til at indtage en mindre fremskudt plads eller helt forsvinde, så glæden i fuld mål kan fylde vore hjerter, når juleklokkerne kimer og julesalmerne toner.

Det er det, adventstiden betyder; forberedelse til den store glæde. — Ja, hvordan skal man bære sig ad? Vi kender alle, at det er såre vanskeligt ved egen hjælp at få bugt med disse ting, der vil forhindre os i at få glæden — også juleglæden — til at blive helt ren, uden lyde, at blive fuldttonende. — Men troen kan flytte bjerge, bjerge af bekymringer og anfægtelser, og Gud ske lov for det, også for, at det er sådan, at når »hjertet sidder med beklemmt, da bliver glædens harpe stemt, at den kan bedre klinge«.

Mange af de gamle julesalmer gemmer uforglemmelige udtryk, som kan være med til at forberede vort sind.

*Er I fattige og arme
ind kun stig,
han er rig
og har hjertevarme.
Fyldt af forråd er hans lade,
og han huld
skifter guld,
som gør hjerter glade.*

Det vil altså sige, at hvis du er frimodig og stærk, så ligger glæden parat også til dig, — for modig, ja, at vi tør give os helt over og tro, at glæden ligger og venter også på dig. Vi kan altså helt se bort fra, hvad vi

selv kan gøre i retning af at rense og forbedre vort sind. Efterhånden som årene går, erfarer vi, at vi ikke formår *selv* at holde vor sti ren. — At give sig helt over i troen på, at Gud tager også mod os, selv om vi er fattige og arme, er det vi skal for at opleve, at

*julebudet til dem, der bygge
her i mørket og jordens skygge,
det er det lys, som aldrig slukt,
jager det stigende mulm på flugt,
åbner udsigten fra det lave
trøster mildelig mellem grave.*

Lad så adventstiden forberede os på dette, så vi også kan istemme fuldttonende, når det lyder:

*Det kimer nu til julefest,
det kimer for den høje gæst,
som steg til lave hytter ned
med nytårgaver: fryd og fred.*

Karl Hedemann.

Fortrøstning.

— Det står skrevet, at den, der tvivler, altid skal ende med at lade den sag falde, der er genstand for hans tvivl —.

Sådan skrev Johs. V. Jensen om kong Christiern den Anden, der i sin fortvivlelses nat sejlede frem og tilbage mellem Jylland og Fyn uvis på, til hvilken side, han burde holde sig, og, da solen stod op, blev på Fynsiden, fordi han tilfældigvis var der.

Har man læst om kongens færgefart mellem Jylland og Fyn, så ved man, hvad tvivl er. Har man oplevet denne forunderligt gribende skildring, forstår man, hvis man selv er tvivlende, mere af sig selv og får bekræftet, at man ikke er alene om at være hvileløs.

Men det er en farlig sejlads, og den kan føre til fald.

— — —

Om en anden tragisk skikkelse i litteraturen, Shakespeares Hamlet, er der fortalt, at han hævner sin far ved at dræbe farbroderen, som har myrdet kongen og tilrevet sig tronen ved at gifte sig med Hamlets mor.

Forbrydelsen og forbryderens retfærdige straf — det er handlingen. Men kun den ydre. Det, der fanger opmærksomheden, er skildringen af den stadige udsættelse af Hamlets hævn, kampen i hans sind for og imod at fuldbyrde handlingen.

Det nølende, det stadig opsættende, det dobbeltsindede, det er menneskets svaghed.

Men det kan også være menneskets styrke. Gennem tvivlen, overvejelsen og til sidst nederlaget, da Hamlet har erkendt den svaghed, som har forvoldt den indre splittelse, kan tanken om en fager verden men en ny

menneskelighed blusse op, en verden, hvor selvtugt og selvdisciplin er af højere værdi end den energisk lidenskabelige hede, der er over ham, da han sværger at hævne sin far.

Hamlets higen er at være sig selv, tro mod sig selv, i overensstemmelse med det dybeste i sig selv, så han bliver et rigtigt menneske, der tror.

— — —

Det er også svært for nutidsmennesker at tro. De, der er sikre i deres tro, ser man kun medlidende på. Men det er de troende, de som har set nederlagets vej og afslået at følge den, der bevarer menneskets rigdom: en sikker følelse af, *hvad* der gør os til mennesker. De ved, at menneskehjertet skal sejre trods krige og uretfærdighed.

Der er gjort tilstrækkeligt for at nedvurdere og forringe mennesket. Vi har netop med sidste avis fået at vide, at der findes millioner af verdener uden for vor og med væsener, der har hævet sig til teknisk større fuldkommenhed end vi. Verdensrummet bliver stadig større. Og vi er benovede over vor egen viden om livet. Men vi bliver små — og hjemløse:

Vi forsøger at give love for enhver af verdens foreteelser og ethvert menneskes sjæleliv. Vi interesserer os for psykologi og famler os med klamme hænder af sted helst ned ad sjælelivets skidne kældertrappe. Det skumle og tarvelige interesserer; det er noget, vi kender — fra os selv.

Det, der ligger højere — op ad fortrappen, til hjertet — afføder knap så megen nysgerrighed.

Heller ikke her kan vi vel finde nogle absolutte sandheder, kun lidt af noget uendelig stort, der er i os. En kærlighedens, retfærdighedens og godhedens verden. Noget uudgrundeligt.

Noget, som ikke er bestemt til at være fatteligt.

Tage Dørup.

Kundskab er magt.

Sådan stod der at læse i ugebladenes annoncer fra de såkaldte brevskoler for en del år siden. For rigtig at slå den korte sætning fast i et ungdommeligt publikums bevidsthed, var annoncen gerne fyldt med en del tegninger, der forestillede en ung mands vandring fra ploven eller høvlen til talerstolen eller direktørstillingen — vel at mærke, kom man ikke den vej uden at deltage i bemeldte instituts undervisning i den ene eller anden retning.

Ja, så let og ligetil var det, men det er nu nok gået sådan, at en hel del af eleverne — og formodentlig den største part — efterhånden opdagede, at slet så ligetil var det nu ikke. Det er ganske vist rart at kunne en hel del, men de fleste opdagede efterhånden, at de alligevel ikke kunne nok, og at der var så uendelig mange om at søge de pladser, der kunne komme i betragtning.

Nogle blev misfornøjede og gav alverdens ting skyld i, at de ikke kom til fadet. Andre — men det var sikkert kun et fåtal — begyndte at spekulere over sætningens gyldighed. Var det nu også så ganske givet, at kundskaber betød meget. Var det ikke blot overtro og smartness, som en eller anden reklamemager havde hittet på. Var det hele ikke en blot og bar tro på en autoritet, som egentlig slet ikke eksisterede. Ja, autoritetstroen — her røres sikkert ved sagens kerne.

Der tales meget om i vore dage, at folket ikke mere har nogen særlig autoritetstro, men der tænkes i så henseende vel nærmest på forholdet til samfundet, kirken, skolen eller familielivet. I gamle dage havde folk jo præsten eller paven at støtte sig til. I vore dage kan vi

jo knap forstå, at den slags har været — og er — til, endda hos folk og stater, der er lige så oplyste, som vi.

I oldtiden blev der stiftet en såkaldt skole af en mand ved navn Pythagoras. Han var i den grad en autoritet gennem tiderne, så hvis man blot kunne støtte sig til en udtalelse af denne mand, så standsede straks al diskussion.

I dette autoritetsforhold er der sket en betydelig ændring i vor tid, om det er en heldig eller uheldig ændring, er det meget vanskeligt at svare på. Det der er sket, er ikke just det, at vi nu alle som en sætter os hen og tænker spørgsmålene igennem for at komme til klarhed over tingene, eller undersøger hvorledes dette eller hint nu i virkeligheden forholder sig, og at vi som følge deraf ikke behøver nogen autoritet mere. Nej, sådan bliver det nok aldrig, og det vil også kun være såre få, der på den måde kan komme til et resultat, og da kun på få og snævre områder. Vi er livet igennem nødsaget til at tage stilling til en række spørgsmål, som der slet ikke kan være tale om, at vi selv kan klare, således at vi kan bygge på det resultat, vi kommer til. Nej, vi kan sagtens håne alle autoriteter og al støtten sig til disse, men selv at klare alle vanskelighederne er betydeligt sværere. Der eksisterer ikke og har aldrig eksisteret det menneske, der har kunnet klare sig uden autoritet.

Vor tid har også sine autoriteter, men forandringen er nu den, at nu er det ikke en person, men derimod et begreb: videnskaben, kundskaben, der er blevet autoritet.

Hvad er da videnskab for noget?

Ja, der findes mange forestillinger herom. Hvem husker ikke billeder eller beretninger om gamle folks besøg hos præsten, hvor denne sidder i en stue fyldt med bogreoler fra gulv til loft. En sådan mand må da være i besiddelse af næsten alverdens visdom, her er da en ypperlig repræsentant for kundskab og magt — og de

Kundskab er magt.

Sådan stod der at læse i ugebladenes annoncer fra de såkaldte brevskoler for en del år siden. For rigtig at slå den korte sætning fast i et ungdommeligt publikums bevidsthed, var annoncen gerne fyldt med en del tegninger, der forestillede en ung mands vandring fra ploven eller høvlen til talerstolen eller direktørstillingen — vel at mærke, kom man ikke den vej uden at deltage i bemeldte instituts undervisning i den ene eller anden retning.

Ja, så let og ligetil var det, men det er nu nok gået sådan, at en hel del af eleverne — og formodentlig den største part — efterhånden opdagede, at slet så ligetil var det nu ikke. Det er ganske vist rart at kunne en hel del, men de fleste opdagede efterhånden, at de alligevel ikke kunne nok, og at der var så uendelig mange om at søge de pladser, der kunne komme i betragtning.

Nogle blev misfornøjede og gav alverdens ting skyld i, at de ikke kom til fadet. Andre — men det var sikkert kun et fåtal — begyndte at spekulere over sætningens gyldighed. Var det nu også så ganske givet, at kundskaber betød meget. Var det ikke blot overtro og smartness, som en eller anden reklamemager havde hittet på. Var det hele ikke en blot og bar tro på en autoritet, som egentlig slet ikke eksisterede. Ja, autoritetstroen — herøres sikkert ved sagens kerne.

Der tales meget om i vore dage, at folket ikke mere har nogen særlig autoritetstro, men der tænkes i så henseende vel nærmest på forholdet til samfundet, kirken, skolen eller familielivet. I gamle dage havde folk jo præsten eller paven at støtte sig til. I vore dage kan vi

jo knap forstå, at den slags har været — og er — til, endda hos folk og stater, der er lige så oplyste, som vi.

I oldtiden blev der stiftet en såkaldt skole af en mand ved navn Pythagoras. Han var i den grad en autoritet gennem tiderne, så hvis man blot kunne støtte sig til en udtalelse af denne mand, så standsede straks al diskussion.

I dette autoritetsforhold er der sket en betydelig ændring i vor tid, om det er en heldig eller uheldig ændring, er det meget vanskeligt at svare på. Det der er sket, er ikke just det, at vi nu alle som en sætter os hen og tænker spørgsmålene igennem for at komme til klarhed over tingene, eller undersøger hvorledes dette eller hint nu i virkeligheden forholder sig, og at vi som følge deraf ikke behøver nogen autoritet mere. Nej, sådan bliver det nok aldrig, og det vil også kun være såre få, der på den måde kan komme til et resultat, og da kun på få og snævre områder. Vi er livet igennem nødsaget til at tage stilling til en række spørgsmål, som der slet ikke kan være tale om, at vi selv kan klare, således at vi kan bygge på det resultat, vi kommer til. Nej, vi kan sagtens håne alle autoriteter og al støtten sig til disse, men selv at klare alle vanskelighederne er betydeligt sværere. Der eksisterer ikke og har aldrig eksisteret det menneske, der har kunnet klare sig uden autoritet.

Vor tid har også sine autoriteter, men forandringen er nu den, at nu er det ikke en person, men derimod et begreb: videnskaben, kundskaben, der er blevet autoritet.

Hvad er da videnskab for noget?

Ja, der findes mange forestillinger herom. Hvem husker ikke billeder eller beretninger om gamle folks besøg hos præsten, hvor denne sidder i en stue fyldt med bogreoler fra gulv til loft. En sådan mand må da være i besiddelse af næsten alverdens visdom, her er da en ypperlig repræsentant for kundskab og magt — og de

gamle stod andægtig og krammede huen i hånden, mens de stammende fremførte deres ærinde. Andre tænker sig videnskaben som det absolut ufejlbarlige. Sådan siger videnskaben, eller: videnskaben har godtgjort det, så er det absolut sandt, og ingen nærer ringeste tvivl om resultatets rigtighed — uden måske netop videnskabsmanden selv.

Hvis vi rigtig vil tænke over, hvad videnskaben har bragt menneskene, så kan man nok falde i forundring, og det gør i hvert fald mange, men somme tider kan man jo også synes, at det er mærkeligt, den ikke har bragt mere.

Hvis vi vil se nærmere på historien, findes der så en eneste beretning om, at videnskaben har været en frelser for et folk i nød? Jeg kender ingen. Er et folk eller et land blevet reddet, så er det helt andre faktorer, der har været medvirkende. I det gamle testaments historie om Israel var det en profet, og det er sikkert lettere at finde eksempler på, at en digter har været sit folk en bedre trøster i ufredstider end videnskabsmanden.

Der findes i Italiens historie en lærerig beretning om, at kundskab parret med magt ikke er nok. Omkring år 1200 var det italienske folk og kirke i forfald som aldrig før. Hele den åndelige kultur syntes at gå sin opløsning i møde. Da kom en mand i spidsen for gejstligheden, som syntes at være skabt til opgaven som sit lands frelser. Det var Pave Innocens den III. Han havde studeret theologi, jura og statsvidenskab ved alle de berømte universiteter i Europa. Ingen kundskabsrig hersker har nogensinde haft en så mægtig magt. Enhver måtte jo da synes, at han netop var manden til at rejse sit land på føde igen, men det blev fra en hel anden kant frelsen kom. Det blev den fattige og uanselige munk Frans af Assisi, der førte sit folk bort fra vildfarelserne og reddede kirken fra undergang. Han manglede ganske vist alle pavens glimrende lærdomme, men han elskede men-

neskene og dyrene og alt i naturen, og det kan næsten se ud, som det netop var disse egenskaber, der af ham skabte en førerskikkelse af største format. Nej, de ypperste kundskaber og lærdomme er nok ikke de eneste betydningsfulde egenskaber, der er os givet som middel til at komme i et godt forhold til verden og i forståelse med vore medmennesker. Der er nok en dybere mening i det gamle ord om at *forstå med hjertet*. Det er sikkert bedre at lade sig lede af sund sans og dømmekraft end af alverdens lærdomme tilsammen.

Efter alt at dømmeser det ikke ud til, at videnskaben er den helt rette vejleder for menneskene gennem tilværelsen. Dermed mener jeg nu ikke, at man blot skal lade 7 og 9 være lige og slå sig til tåls med, at så er det jo ligemeget enten man lærer noget eller ej. Slet ikke! Hatten af for videnskaben og dens resultater. Men hvis man tror, at blot man sluger al den lærdom, man i sit relative korte liv kan overkomme, så er alting godt, så kommer man i et skævt forhold til tilværelsen og livet i det hele taget. Selvfølgelig skal man dygtiggøre sig til »kampen for tilværelsen«, men sådan som den dygtiggørelse for tiden nu foregår, skyder man sikkert langt over målet. Det gør det jo ikke blot ved at bygge »Systemskoler« på samleband og proppe børn og unge med en uendelig masse kundskabsbrokker, som de slet ingen brug har for i livet — og som de da forresten heldigvis også glemmer ret hurtigt efter endt skolegang. Nej, man skal lære *for livet af livet*.

Der er et gammelt ord, der siger, at hvad gavnede det et menneske, om det vandt alverdens guld, men tog skade på sin sjæl. Vi kan også sige det sådan: Hvad gavner det et menneske med alverdens visdom, hvis det tog skade på sin sjæl. Det er ikke kundskab men ånd, der er magten.

Det skulle jo nødtigt blive sådan i Grundtvig og Kolds fædreland, at tankens klarhed alene bliver regnet for

det største, mens der lades hånt om åndens virke i vort folk, eller hvor der spørges mere efter talstørrelser på et eksamenspapir end efter åndelige egenskaber, men desværre er vi godt på vej over i beundringen og forgudelsen af kundskabens træ.

Trods alle videnskabens triumfer, er det underligt at lægge mærke til, at der vel aldrig har været så mange svage, tvivlende og famlende mennesker til som netop i disse visdoms og forstands år, mennesker med så lidt håb og tro — ikke blot kristeligt, men også rent menneskeligt, så meget, at de svækkes i deres energi og dåds-kraft, for det er nu engang sådan, at det er den stærke, varme tro og det lyse håb, der skaber de dådskraftige mennesker. Uden åndeligt liv vil selv den klogeste hjerne dø af mangel på næring.

Forstanden, tanken, er i sig selv noget af det herligste, som er givet mennesket, når blot den vil erkende sine grænser, forstå at der er skranker, den ikke kan eller nogensinde vil kunne komme til at overskride, der er mange dunkelheder, hvor tankens lys aldrig vil kunne nå igennem, og mange dybder, hvor forstanden aldrig vil komme til bunds.

Thomas Nielsen.

Alle gamle og nye elever ønskes glædelig jul og godt nytår!

Året, som svandt.

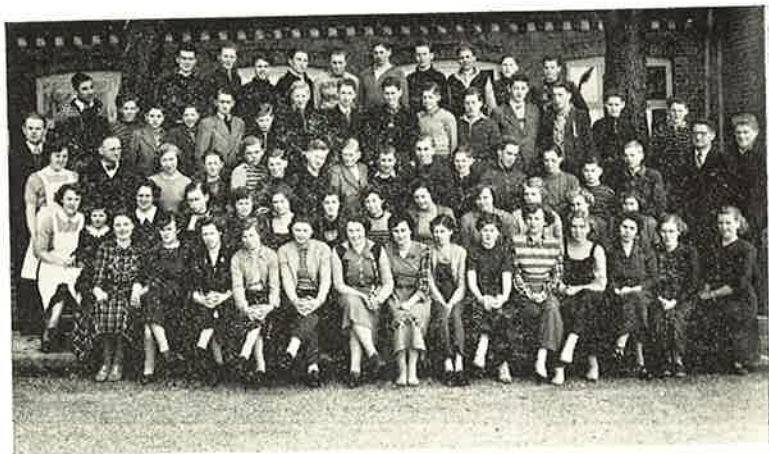
Så er det igen ved den tid, I gamle elever skal have en hilsen fra jeres skole med beretning om, hvad vi har brugt tiden til. — Jeg synes, tiden er fløjet af sted, men man siger jo, at den tid, der går hurtigt, går godt, så der er kun grund til at glædes over tidens hast

Vinterskolen 1951—52 begyndte med 62 elever. Vi holdt åbningsmødet den 4. november, og ved den lejlighed talte valgmenighedspræst Fr. Nørgaard fra Ryslinge. Foruden eleverne var der også nye lærerkræfter at byde velkommen. Det var lærer Viggo Holm og hans kone og lærerinde Maren Sørensen.

Der var 35 elever, som boede på skolen, så der var liv og glade dage lige fra begyndelsen. Efter det første par dages virvar gled arbejdet hurtigt ind i rolige folder. Om søndagen var der som regel ikke mange på skolen, men de søndage, hvor alle blev på skolen, viste eleverne, at de forstod at trave. Den første hjemmesøndag gik turen gennem Hestehaveskoven til Nordskov og over Rynkeby hjem. Det var dejligt at få rørt benene, men da vi hen under aften nåede hjem, kneb det lidt at få dem slæbt op ad trapperne. — Næste søndag, hvor alle var på skolen, var vejret så strålende, så vi fik mod på en tur igen. Denne gang gik vi over Kellerup og Voldstrup til Rudme og hjem over Boltinge. Det var en lang tur!

Før jul havde vi et ungdomsmøde, hvor Holm fortalte om Svejts. I december havde vi også et forældremøde, hvor fhv. folketingsmand Erik Appel talte.

En eftermiddag havde vi besøg af »professor« Arndt, og han imponerede igen forsamlingen med sin enestå-

Vinterholdet 1951—52.

ende hukommelse. I en anden time fortalte Ole la Cour Pedersen om sine oplevelser på Grønland.

Den private julefest var i år den 20. december. Her underholdt de boende elever med forskellige sketch og danse, som sidste underholdningsnummer dansede Nielsen og Holm en drabelig degnedans. Bagefter morede vi os vældigt ved dansen, og ved kaffebordet i efterskolen læste Hedemann historier for os. Der er næsten ikke ende på det gode humør og den glade stemning, når juleferien står for døren. Det at rejse hjem til jul, måske for første gang, er i sig selv en stor fest.

I juleferien holdt vi fest både med friskolen og med elevforeningen. Elevforeningens fest husker vi især for den ekstra fine musik, Aagaard leverede.

Efter juleferien gik arbejdet igen godt i dagligdagen, det er ikke det, man skriver om i årsberetningen, men det er jo alligevel — og heldigvis — den væsentlige del af et skoleophold.

Den 5. januar holdt vi forældremøde, og efterskoleeleverne fik lov at være med. Lærer Skovrup fra Heden talte om en rejse til Færøerne.

I februar havde vi ungdomsmøde, denne gang var det Niensens tur, han fortalte og viste lysbilleder, og efter kaffen dansede vi folkedans.

Nu var det tid at tænke på komediefesten. Eleverne øvede ivrigt, og den 8. marts løb festen af stabelen. »De røde negle« af pastor Dons Christensen, Askov, gjorde vældig lykke, jeg tror især, vi husker Carl Anton som Jens Post. Efter komedien dansede vi. Dagen efter var hjemmesøndag: Det var »dagen derpå«, og vi var noget matte, men vejret var så strålende, og efter middag kørte vi i rutebil til Hedemanns skov i Vester Hæsing. Da vi blev læsset af i skoven, forsvandt matheden som dug for solen, og den vilde jagt gik bakke op og bakke ned. På den tur var det ikke morsomt at være nylonstrømpe! Det var det for os andre, vi opførte os omtrent som kreaturerne den første dag, de slippes ud af stalden om foråret. Der er vist ingen af os, der var med, der har glemt Hedemanns flyvespring ned fra den høje skrænt. Eleverne var enige om, at Ringe efterskole burde ligge derude midt i skoven. —

Den 12. marts var det lærernes tur til at optræde. For forældre kredsen i friskolen og efterskoleeleverne læste vi Bjønsons »En fallit«.

I marts måned var vi også på den traditionelle Odense-tur. Vi så Dalum papirfabrik, glasværket, aktiebageriet og kamgarnsspinderiet, bagefter var der en del, der blev forfrisket ved en svømmetur i svømmehallen. Om aftenen var vi i theater og så »Jeppe på bjerget«.

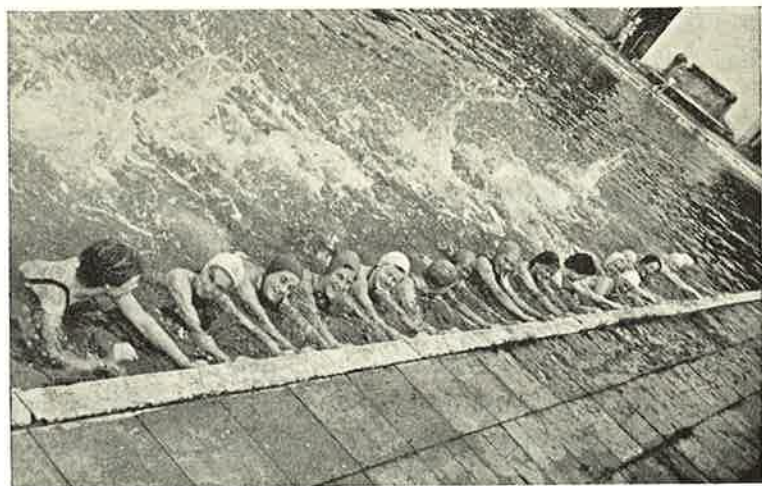
Den 22. marts begyndte vi afslutningsfesterne. De må jo om vinteren på grund af pladsmangel holdes af to gange. Første dag viste eleverne gymnastik og folkedans for deres forældre, som ekstranummer så vi igen »De røde negle«. Og så dansede vi endnu engang. Sidste uge var der travlhed for at blive færdige til den uigenkaldelige afslutning d. 29. marts. Vi havde som sædvanlig udstilling af alt vinterens arbejde. Ved kaffebordet talte

Lombjergefest.

Hedemann, og så slog afskedens time. Ak ja, det var en fugtig omgang for mange. Det havde også været en dejlig vinter med godt kammeratskab. Foruden elevflokken tog vi også afsked med lærer Nielsen og lærer Holm.

I øvelse.

På gåtur.

Holms rejste til Drustrup friskole på Sjælland, og Nielsens er senere rejst til en skole i nærheden af Give.

I april måned havde pigerne travlt med at få skolen sat i pæn stand til næste hold. Her er som bekendt kne-

Fra svømmetimen.

Sommerholdet 1952.

bent med plads; når ca. 125 elever hver dag færdes i klasserne og på trapperne, er en stor hovedrengøring og reparation meget tiltrængt hvert halve år.

Den 4. maj kom sommereleverne, der var i sommer 25 piger. Ved åbningsmødet blev der talt af pastor Krøgholdt fra Odense og Hedemann. Som ny lærer blev Tage Dørup, Skibelund, budt velkommen til Ringe. Han og familien bor nu oppe i det gamle hus på bakken, hvor der i den gamle kostald også er indrettet en god sløjdsal.

Vi nåede lige at komme godt i gang med arbejdet, inden Hedemann blev syg. Han tog for hårdt fat en dag, da klaveret skulle flyttes, og det resulterede i et tre ugers ophold på sygehuset. Under Hedemanns sygdom havde pastor Fr. Nørgaard fra Ryslinge og lærer V. Stubager fra kommuneskolen enkelte timer med efter-skoleeleverne.

I pinsen var de fleste piger hjemme. De, som var her, havde det hyggeligt med os her på skolen.

Grundlovsdagen cyklede vi til Kværndrup til møde. Pastor Rørdam Clausen, Odense, talte. Bagefter var vi oppe at bese Kværndrup kirke, som ved nærmere eftersyn viste sig at være vældig interessant. Om aftenen dansede vi folkedans herhjemme. — Pigerne sled i gymnastiksalen, for d. 19. juni skulle de være med ved gymnastikfesten i Lombjerge. Dagen oprandt med dårligt vejr (det gjorde de fleste af sommerens dage for resten). Det var en våd og kold dag, men alligevel er det jo en oplevelse at være med til sådan en fest.

Vi var snart så vant til at skulle regne med dårligt vejr, så vi bestemte at holde Sct. Hansfest inden døre. Eleverne blev delt i to hold, og hvert hold fik et bord at pynte oppe i håndarbejdsstuen. Det hold, der pyntede det fineste bord, fik en præmie — og det næstfineste fik en trøstepræmie. Resultatet var strålende. Efter en times folkedans gik vi op og spiste varme pølser, fik historier og sang. Nogle af pigerne havde digtet en sang til lejligheden. —

De første uger i juli var det virkelig sommer, og vi var heldige med vejret til cykleturen til Falsled. Hedemann var knap helt rask nok endnu til at trampe så lang en tur, men på Knuds knallert gik det strygende. Det var herligt at blive bagt af solen, og pigerne var opsatte på at blive brune. De smurte sig, så de glinsede, og lod så solen om resten. Da vi havde ligget et par timer ved stranden, havde solen også gjort, hvad den kunne! Det var en flok forbrændte og soltrætte piger, der kørte hjem den aften.

Sidste aften før ferien holdt vi et lille kostumebal. Det var et broget selskab af sydhavspiger, cowboys, sørøvere og bisser. Først på aftenen opførte vi forskellige små numre for hinanden, og efter kaffen dansede vi.

Efter ferien begyndte vi med to dages skole, og så

Pigerne arbejder.

tog vi på cykletur to dage til Langeland og Tåsinge. Vi overnattede på Langelands husholdningsskole. På turen fra Lohals til Rudkøbing besøgte vi både Lisbeth Hansen og Carl Anton Jensen (vinteren 1951—52). Begge

Kaffepause hos Lisbeth på Langeland.

En dejlig svømmetur.

steder blev vi gæstfrit modtaget og godt beværtet med kaffe og sodavand. Det er altid morsomt at besøge »gamle« elever og se dem i hjemlige folder.

På grund af Hedemanns sygdom først på sommeren var elevmødet blevet udsat til sidste søndag i august, så nu fik eleverne travlt med at øve komedie. I år opførte de Heibergs »Aprilsnarrene«, og det gik fint. Ved eftermiddagsmødet talte forstander Damgaard Pedersen og Hedemann, og efter komedien dansede vi.

En aften i august var vi alle oppe i Ringe præstegårdshave, hvor nogle af byens borgere opførte pastor Blauenfeldts kirkespil: »Livets træ«. Der var gjort et stort arbejde, og i den smukke gamle have blev det en stemningsfuld oplevelse.

Nu var der kun en måned tilbage af sommerskolen. Vi var på Odense-tur, og den var som sædvanlig interessant og anstrengende. På teatret så vi »Legetøj«.

Den 23. september havde vi efterårsmøde. Forfatteren Karl Rasmussen, Askov, talte, og violinist A.

Aagaard spillede for os. Efter kaffen fortalte Karl Rasmussen igen om Amerika af i dag.

Den 26. september havde vi fætterfest. Ved den lejlighed læste lærerne »Nej«. Det kneb lidt at få fætre nok til dansen; men vi morede os alligevel udmærket.

Søndag den 28. september holdt vi afslutning med udstilling og opvisninger af gymnastik og folkedans. Ved kaffen talte Hedemann og Dørup, og pigerne viste deres taknemlighed for sommeren ved at forære Hedemann et fint fad — det var svært at komme af med det — ikke Birthe!

Ved sommerskolens slutning rejste lærerinde Maren Sørensen også, hun ville gerne igen have arbejde inden for højskolen, og hun er nu lærerinde på Krabbesholm højskole.

I stedet kom lærer Ravn og hans kone, de underviser begge to, og vi er nu i gang med vinterskolen med 63 elever.

Georgia la Cour Pedersen.

Husk:

JULEFESTEN

afholdes

søndag den 28. december kl. 19¹⁵

Vi møder alle.

Et år i England.

Den 1. oktober 1951 rejste en Gerlev-kammerat og jeg til England. Vi havde fået plads i et herskabshus, hvor fruene var dansk.

Far og mor kørte os til Esbjerg, hvorfra vi skulle rejse kl. 18. Der var mange rørende scener ved båden. Bl. a. var der en ældre herre, der tog afsked med sin svigerdatter og hendes lille søn. De skulle rejse til Afrika, hvor hendes mand var ingeniør. Den ældre herre græd og kyssede den lille dreng hele tiden. For os var det ikke så galt, vi kom jo igen om et år. Det var helt højtideligt, da »Kronprinsesse Ingrid« stille sejlede fra Esbjerg mod det fremmede land. Det var en dejlig båd. Vejret var ikke så klart, som vi havde håbet, men det var jo også oktober. Om natten rullede det en del, men vi blev da i vore køjer.

Den næste dag var det heller ikke klart, det var nærmest rigtig væmmeligt koldt og trist; kl. 13 ankom vi til Harwich. Det var ikke just det bedste indtryk, vi fik af England. Harwich er en grå og snavset by, det var i alle tilfælde det, vi så. Da vi var kommet gennem tolden, kørte vi videre til London, hvor vi var ca. 2 timer senere. Vi kom til Liverpool Street station. Her var en ung dansker, som skulle køre os til King Cross station. På den sidste station ventede vi 2 timer, til toget gik mod Leeds. Det var en køretur på 360 km og det varede 5 timer. Da vi ankom dertil ved godt 23½-tiden, var herskabet der og tog imod os. Det var et held, at fruene talte dansk, for vi kunne ikke mange stavelser engelsk. Efter 20 min. kørsel var vi ved vejs ende — »Hazelbrac«, ca. 15 km fra Leeds. Den nat sov vi godt, efter det urolige døgn, vi havde haft.

Det var et meget stort hus. For eks. havde vi eget badeværelse, soveværelse og stue med radio, åben pejs, lænestole og gulvtæppe. Mit arbejde var madlavning, og den anden unge piges arbejde var rengøring og servering. Når vi havde fri mandag eftermiddag fra kl. 3 og tirsdag fra kl. 11, var det altid sammen, for at vi kunne få så meget ud af det som muligt. Den første søndag, vi var der, så vi kirken, hvor der lige havde været høstgudstjeneste. Det var meget ejendommeligt. Det var en methodistmenighed. Der var pyntet med alt lige fra roser, tomater og hvidkålshoveder. Vi talte med præsten, og selvom vi ikke kunne tale engelsk og han ikke dansk, gik det såmænd ganske godt.

De første 3—4 mdr. var det aldrig rigtig klart. Vi boede 180 m. o. havet, så vi kunne rigtig blive blæst igennem. Der var meget koldt, selvom det kun frøs 6 gr. i den koldeste tid. Det skyldes al den fugtighed, der var i luften.

Når vi handlede, tog vi med bussen til Leeds, som er en stor fabriksby med ca. $\frac{1}{2}$ million indbyggere. Den var meget snavset, men det var tågen, der bandt alt det kulstøv, der kom fra fabriksskorstenene. Træstammerne var helt sorte. Når vi plukkede blomster, blev vore hænder helt sorte og fedtede. — Det var meget tåget, vi kunne godt tage til byen i nogenlunde klart vejr, når vi så skulle hjem, var det så tåget, at vi næsten ikke kunne se bilerne, når de kom med lys på. Jeg husker en gang, det var særlig tåget. Vi var kørt for langt med bussen, og kunne ikke finde hjem. Da vi stod midt på gaden og kunne ikke se huse til nogle af siderne, kom en dame, som havde hørt, vi stod og talte sammen, hen og fulgte os ud på hovedgaden, så vi selv kunne finde hjem. Vort hår var helt blåligt og lugtede så sodet. Den tur var ikke hyggelig.

Vi holdt dansk jul. Herskabet var taget til Danmark, for at fejre julen. Fruen havde imidlertid inviteret to,

som den anden unge pige kendte, til at besøge os i julen, hun var bange for, at vi ville komme til at længes hjem. De boede i Farsley. Vi fejrede dansk juleaften. Fruen havde købt juletræ, and og gaver til os. Vi havde ikke stearinlys på træet, men kulørte lamper, det var noget så kønt. Der var ingen af os fire, der havde været hjem-

St. Paul's Cathedral, London

me fra juleaften før, men der var ingen af os, der længtes. Vi sang julesalmer og havde i det hele taget en rigtig hyggelig juleaften.

Julen fejres ikke derovre som herhjemme. Festlighederne begynder først julemorgen med, at de får gaver. Juleaften holder de bal i ungdomsforeninger. Det synes vi jo er lidt mærkeligt.

2. juledag var vi i pantomime. Det er en slags teater, der varer lige fra jul til påske. Det var meget flot at se.

D. 6.-2. døde kong Georg. Det var en frygtelig sorg. Alle mennesker bar sort tøj — slips, hatte, sko, bluser o. l. Der flages på halv stang både nat og dag indtil begravelsen, når det er en konge, der er død. Han var meget afholdt, men den nye dronning er også meget elsket.

Engang om vinteren havde herskabet cocktailparty. Der var ca. 50 mennesker i samme stue. De stod op hele tiden, mens vi to piger bød små cocktailsnitter, nødder, konfekt og sherry rundt. Det er sådanne gilder, de holder derovre. De kan jo ikke få så meget mad, at der kan blive til »pølsegilde«. Sådant et gilde varer ca. 2 timer, f. eks. 19—21. Bagefter tager de hjem og spiser deres egen middag.

Den vinter var den mest regnfulde, tågede, blæsende og kolde, de endnu havde haft siden, jeg tror det var 1921.

Fra den 17.—24. maj travede vi noget af vor ferie. Vi tog med bus rundt i Scotland. Vi var 21 passagerer. Lørdag formiddag startede vi fra Leeds, med Newcattle som første mål. Der spiste vi frokost. Det var nogle meget øde strækninger dertil, og pludselig dukkede en by op. Om natten boede vi i Edinburgh. Det var en dejlig by. Vi var rundt med en bus og så slottet og meget andet. Det scotske sprog forstod vi ikke meget af, det er ikke helt som det rigtige engelske sprog. Næste dag kørte vi til Perth. Landskabet var meget bakket og kønt. Overalt gik der får. Der var ingen indhegninger, de gik frit op ad bjergskråningerne og nippede af lyngen. Næste dag så vi »Blair«, »Balmoral« og »Glarmsis« slot. På de sidste er dronningemoderen og prinsesse Margaret født. På strækningen fra Perth til Aboyne kørte vi på Englands højstbeliggende vej. Det højeste punkt hed »The Demil's Elbon« og er 2000 fod over havet. Vi passerede også det scotske pas »Killicrankie«. Det var meget storslået. Der var bjerge med sne på. Aboyne var

ligeledes en dejlig by. Den var ikke så stor som de andre. Om aftenen var vi ude at gå en tur sammen med nogle af de andre. Der var den yndigste lille skovsø, man kunne tænke sig.

Det var vældigt morsomt, for alle de andre passagerer i busserne var så interesserede i os. Det var bare fordi vi var unge og danske, det var jo lidt nyt. Vi fik chokolade og cigaretter i lange baner. Fra Aboyne gik turen til Aberdeen, hvor vi så granitbrud. Det var helt utroligt, så flot det var. Vi så, hvordan de borede det ud og hvordan de arbejdede med det, lige til husene var færdige. Vi så »The King's College«, der var hugget ud i granit. — Den sidste nat boede vi på et meget stort hotel. Der var en storslået og flot udsigt, da det lå temmelig højt. Der var vinterhave, golf- og tennisbane og indendørs svømmehal. Om aftenen var der dans til 4 mands orkester fra kl. 18 til 23½. — Næste dag gik turen mod Leeds, og en hverdag begyndte igen.

Der var to damer, der særligt havde fattet interesse for os. Dem havde vi til middag, og en anden gang til the og middag. Den 24. juli inviterede de os til Whitby ved Nordsøen. Det var en køretur på godt 2 timer. Vi kørte over nogle mægtige strækninger af hede. Den var lige begyndt at blomstre. I Whitby var der dejligt friskt. Det var noget andet end kulstøvfyldt luft.

Sommeren var ikke så regnfuld som herhjemme. Den begyndte allerede i april. Vi sad ude i haven og spiste frokost d. 14. april. Der var en dejlig stor have — 4 tdl. og 8 tdl. mark. Fra juni gik vi i haven, fordi gartneren havde brækket sin ene ankel. (Der var gift gartner). Somme tider havde vi en arbejdsdag på 13—15 timer, men vi fik da også lidt ekstra for det.

Rationeringerne var meget skrappe. Vi fik, da jeg var der, hver 118 g marg., 60 g smør, 60 g fedt, 214 g sukker, 1 æg, 118 g bacon, 218 g kød og 33 g ost på een uge. Det var ikke store sager, men de fleste har gode

Houses of Parliament, London.

forbindelser, så de kan jo få lidt uden om. Vi fik gode pakker fra Danmark.

Af seværdigheder har vi bl. a. set domkirken i York. Det er en af verdens største kirker. Der kan holdes 3—4 gudstjenester på een gang, uden at de generer hinanden. Man føler sig så usigelig lille, når man står i sådan en bygning. Ligeledes har vi set og drukket af den hellige kilde (svovlkilde) i Harrogate. Det smagte rigtigt hæsligt. Det fortælles, at folk, der led af gigt, tog derhen og drak af vandet, hvorefter de blev helbredet. »Taimtains Abbed« er en ruin af et kloster, sygehus og en kirke, som Henrik d. VIII brændte. Det er en kæmperuin og noget så smuk. Der gror små blomster og mos rundt omkring på murene. Den ligger i en meget stor park, som ejes privat. I parken er der anlagt kunstige søer, såsom månestjernesø o. l.

Den 16.-9.-52 rejste vi fra Leeds igen, da de 14 dage var resten af vor sommerferie. Vi tog med bus til London, fordi det var en meget kønnere vej end med toget.

Det varede ca. 9 timer med ophold. Vi skulle jo bo på KFUK i de 3 dage, vi ville blive i London, før rejsen gik videre. Naturen mod London var knap så bar, som længere mod nord, her var mere frugtbart. Der var jo ikke alle de klipper, der tittede frem af jorden, som f. eks. ved Leeds.

Heste har de ikke så mange af derovre, men derimod maskiner.

Den første dag, vi var i London, var vi med en bybus rundt og se forskellige bygninger og museer. Vi så bl. m. a. Buckingham palace, Tower, der var vi inde og så kronjuvelerne, Picadilly, Big Ben, St. Paul Cathedral, Trafalger Square og Parlamentet. Næste dag så vi vokskabinetet og Windsor. Det var noget af det flotteste, jeg har set. Vi var oppe i det runde tårn, hvor der var 249 trappetrin op til toppen. Men det kunne godt betale sig, for hvor var der dog en flot udsigt. Den 3. dag skulle vi rejse kl. 14,30, men inden den tid så vi Westminster Abbed og Waterloo Bridge. Inden vi rejste fra London spiste vi en rigtig god frokost.

Rejsen gik ikke over Harwich, men Dover—Ostende. Den vej var ikke meget dyrere end den anden, og så så vi dog lidt mere end bare vand. — Sejlturen fra Dower var køn, men da vi kom længere ud, blev det for koldt at sidde på dækket, så vi foretrak at gå ned i damesalonen. Ved ankomsten til Belgien var det mørkt, så vi så ikke meget til byen. Tolden var ikke slem, det var meget værre med dragerne. Dem havde jeg i alle tilfælde mit mas med. Nu gik turen mod Tyskland. Ved kl. 1½ (nat) passerede vi grænsen.

Det var første gang, vi skulle op med pas, visum o. a., men resten af natten kom de ret jævnlige. Kl. ca. 9 var vi i Hamburg. Banegården var ikke så bombet, som jeg havde ventet, men den bar dog mærker fra krigen.

Husene var ikke så velholdte, men det er der jo ikke noget at sige til. Ved 12,30 tiden var vi i Padborg. Det

kan ikke nægtes, at det var en underlig følelse at være på dansk jord igen.

Vi var alle danske i kupéen, og vi havde det vældig rart. Da vi kørte fra Odense, begyndte jeg at blive lidt urolig, og da vi nåede Nyborg, stod mit hjerte næsten stille. Far og mor var på banegården, da Nordekspressen præcis kl. 15,43 rullede ind. Det kan ikke nægtes, at der var gensynsglæde.

Det havde været et år, som jeg aldrig glemmer. England er et dejligt og storslået land, men for mig er og bliver Danmark *no. 1!*

Hilsen og ønsket om en god jul og et godt nytår.

Inge Møller Pedersen, sommeren 1948.

*En glædelig jul og et godt nytår
ønskes alle gamle elever af*

*Holger, Knud, Bent, Karen Margrethe
og Karl Hedemann.*

En tur til Rivieraen.

Det var ved at blive mørkt den aften, da jeg for første gang så Middelhavet. Klokken var ca. 19,30, da vi ankom til Italiens Marseilles, Genova. Da vi havde kørt siden kl. 6 om morgenen, med undtagelse af et fire timers ophold i Milano, var hele selskabet godt trætte og sultne, men det skulle blive endnu senere, inden vi slog os til ro.

Da vi havde kørt ca. 8 km langs stranden, blev Fritz klar over, at det var forkert, vi måtte tilbage igen; men omsider blev lejrpladsen fundet, da var kl. 22,00. Pladsen lå uhyre smukt i en park midt i Genova, og til lyden af klokkerne fra byens tårne sov vi hurtigt ind.

Næste morgen var der hurtigt opbrud, det var bare om at komme af sted ned til havet og byen. Der blev kun givet os tre timer, men vi udnyttede dem godt. De gik næsten som tre minutter. Når man færdes i Genovas små gader, mærker man først rigtigt, at man er i Italien, den tunge, sødmefyldte duft af — ja, hvad er det af —, vist især frugt og stærk parfume, de utallige gadehandlere, loppetorvet, alt gør sit til, at man kommer i den særprægede stemning, som man ikke finder andre steder end i Italien.

Byen Genova er en stor snavset havneby, dens havn er meget stor, og her ankommer og afsejler nogle af verdens største skibe med Norditaliens import- og eksportprodukter. Der eksporteres hovedsagelig vin. På den store autostrada fra Milano til Genova kører næsten ustandselig en lang konvoj af store tankvogne fyldt med vin, som skal eksporteres. Man kan ikke komme helt ned til skibene, for hele havnekajen er afspærret af toldvæ-

sen og politi. Man må stadigvæk husk. på, at det er i Italien, man befinder sig.

Om eftermiddagen gik turen langs med Middelhavet i strålende solskin, det er næsten umuligt at tro, der kan findes nogen skønnere biltur end denne. Helt fra Genova til Nice, hvor vi skulle være i fire dage, går vejen langs med havet, og som følge deraf er næsten hver eneste meter hugget og sprængt igennem bjergene, det er faktisk et kæmpearbejde, der her er udført. Selve Middelhavet er fuldstændig blå, og det indbyder meget mere til et bad i bølgerne end det grønne vand, vi har herhjemme.

Kl. 4 kørte vi igennem fyrstendømmet Monaco, og en time senere var vi i Nice. Nu var der nogle, der var glade, og inden længe befandt omtrent hele selskabet sig nede ved stranden. Det værste ved vandet er, at det er frygtelig salt, så der blev ordentlig købt vin til aftensmaden for at få tørsten slukket.

Her i Frankrig drikker man en flaske eller to til maden, og det skulle vi selvfølgelig også prøve. I første omgang brød jeg mig ikke om det, men efterhånden kunne vi ikke undvære vin til maden.

På lejrpladsen i Nice sov vi under palmer og figentræer, og dem var der mange af. Trods trætheden besluttede vi os alligevel til at gå ind til byen om aftenen. Spadsereturen helt ind til Nice var på 3—4 km, men det tænkte vi ikke på, der var så smukt her, at man glemte alt andet.

Nice strækker sig 15 km langs med kysten og er fuldstændig oplyst af store kulørte lamper, så helt her ude fra kan man se de store hvide og gule mondæne luksus-hoteller, ja, de ligner små slotte, men de er også beboet hovedsagelig af fyrster, kongelige personer eller manged-millionærer, især var der mange amerikanske.

Den aften var det lidt køligt som følge af den kolde luft, der strømmede ned fra bjergene, så vi fik os nogle

Spillecasinoet i Monte Carlo.

varme rødvinstoddyer inde på en stor bar, som der forresten er et utal af i Nice, men byen lever jo også udelukkende af turismen.

Næste dag badede vi hele dagen; det var herligt. Det eneste, vi savnede, var en sandbred, her var nemlig hele stranden dækket med sten. Om aftenen var vi på en danserrestaurant, hvor vi havde en udmærket aften.

Om eftermiddagen næste dag skulle vi køre til Monaco. Monaco er jo et fyrstendømme under Frankrig med ca. 10,000 indbyggere, men det er så lille, at det faktisk ikke er andet end byen. Alligevel er det stærkt luksusbetonet. Det berømte spillecasino i Monte Carlo var vi inde at se, men det var om eftermiddagen, så der var kun 4—5 borde i gang. Selv om det er overklassen, der spiller her, kan man udmærket godt deltage i spillene, alt efter som man har råd til. Det virkede iøvrigt lidt uhyggeligt hele dette foretagende, hvor så mange skæbner udspilles. Det var f. eks. her, kong Faruk tabte 800.000 kr. på en nat.

Det næste, vi skulle se, var af noget skønnere beskaf-

fenhed. Efter at have travet ca. 3 km opad gennem byen, som ligger på et bjerg, nåede vi til et sted, som efter sigende skal være Europas skønneste naturhave. Hele haven er beliggende på en klippeafsats, hvor utroligt det end lyder, og alle planterne er fra lande syd for Ækvator. Der er kæmpekaktus'er og alle mulige slyngplanter fra Afrikas jungle, desuden er der et væld af blomster. Da vi var nået igennem haven, kom vi til en 60 m dyb drypstenschule, og når man ikke har set sådan en, er det en stor oplevelse. Den franske fører i hulen fortalte, at det var Europas største. I hulen er der en konstant temperatur på 22—24 grader hele året, der er hugget trapper ind i de store stearinlyslignende metalmasser helt ned til bunden. Dette naturfænomen stammer vistnok fra istiden, hvor bjergene formelig smeltede sammen af varmen, og herved opstod så disse huler.

Om aftenen var vi ude for at se på flyvepladsen. Om natten fra kl. 1 til 4 kunne man dårligt sove for flyvemaskinernes larm, flyvepladsen lå nemlig kun to km fra lejrpladsen.

Hele næste dag badede vi igen og nød rigtig livet, mens vi tænkte på de stakkels frysende derhjemme.

Selv om vi skulle køre helt til Marseilles næste dag, kunne vi ikke få os selv til at gå tidligt i seng, det var så dejligt at sidde nede ved havet om natten med udsigt ind mod det oplyste Nice.

På vej til Marseilles kom vi igennem Cannes, hvor vi havde et ophold på fire timer. Her kunne jeg godt tænke mig at være resten af livet. Der var rigtig sandstrand her. Ellers ligner byen Nice og har samme luksusprægede stil. Cannes har en stor lystbådehavn, hvor alle millionærerne har deres fartøjer. I de store bugter langs kysten ligger mange amerikanske krigsskibe. Ud for Cannes lå der to store hangarskibe, og overalt traf man på amerikanske marinesoldater; mærkeligt nok så vi ikke mange franske.

Revieraen i Cannes.

Ca. 100 km fra Marseilles drejer vejen for første gang af fra Middelhavet, og pludselig befandt vi os i store vinmarker. Der var vindruer i massevis, og det var lige i høstens tid, så vi gik ordentlig og spiste, men det varede nu ikke så længe, før vi var mætte. Det er heller ikke alle druer, der smager godt, der er jo mange forskellige sorter.

Kl. 4 nåede vi Marseilles, Frankrigs største havneby og vel også en af Europas største. Den udskiller sig fra de andre byer, vi havde set, bl. a. har den meget dårlige sanitære forhold og er fantastisk beskidt og sodet. For os at se hvilte der et noget dystert skær over byen, men trods det har den dog sin charme. Marseilles er jo udfaldsporten mod Østen, og her træffer man næsten alle folkeslag: negre, kinesere, siamesere o.s.v., mange er jo sikkert kommet fra de franske kolonier. I havnekvartererne foregår mange lyssky forretninger, politiet har ikke den magt over situationen som hjemme i Danmark, det opdager man hurtigt.

Man kan købe meget billigt hernede. Næsten alle va-

rer ligger indenfor mulighedernes grænse, man kan f. eks. købe en meget fin tropehjelm for 11 kr.

Den aften havde vi en svensker med som vejviser, og da det ikke er så heldigt for en turist at færdes alene her på denne tid af døgnet, gik vi første gang i samlet trop. Således opnåede vi også at se Marseilles ved nat, og det var en oplevelse ud over det almindelige.

Om rejsen hjem til Danmark fra Marseilles kunne der også fortælles meget, men lad det være nok med denne beretning fra turen langs det blå Middelhav.

Holger Hedemann.

En ide.

Blind høne finder også et korn! — Som ofte før er efteråret en spændende tid med henblik på elevskriftet, for den der skal sørge for, at der kommer artikler ind. Som regel kommer der ingen, før en direkte opfordring udsendes. Men så giver det som regel også bonus. — I år fik jeg den ide, at opfordre alle dem, som har været på skole her for ti år siden, til at sende et bidrag. 85 breve blev udsendt; af dem gav tolv et positivt svar, — længere eller kortere. Af de korte kunne vi godt have bragt mange, mange flere. Det vil sikkert være velkomment, om man sender selv en meget kort hilsen.

Men ærlig talt var det langt over forventning, at så mange svarede. I får min bedste tak herfor, og så følger de mange hilsener fra de »10 årige«:

Kære kammeraler.

Tiden går så hurtigt, og man tænker tilbage og siger: — er det virkelig 10 år siden, du gik på Ringe Efterskole? ja, — det var jo vinteren 1942—43, og man synes, disse år er svundet alt for hurtigt.

Til hverdag går man jo ikke og tænker på den tid, man gik på skolen, imedens går tiden, og vi følger troligt med.

Engang imellem dukker minderne dog frem, jeg husker så tydeligt, når det en enkelt gang kunne ske, der blev lidt uro i timen, og vi havde tankerne andre steder, end hvor de skulle være, — hvor stille der så blev, når »Fatter« pludselig tav og så bestemt ned på os, det var ikke nødvendigt at skælde ud, et blik var nok, — elsket

og respekteret var Hedemann, en større ros kan ikke gives en lærer.

Hvis alle vi elever kom sammen, ville spørgsmålene utvivlsomt blive: — hvor er du nu, — hvad bestiller du, — og hvordan går det? men da det ikke kan lade sig gøre, synes jeg, idéen med igennem elevskriftet at fortælle, hvordan det er gået hver især i disse 10 år, og hvor man er havnet, — er helt korrekt.

Ja, efter skoletiden kom jeg igen ud at tjene, først i Lørup, så i Brobyværk, og kun 19 år gl. kom jeg ind og aftjene min værnepligt ved civilforsvarskolonnen i Sandholt, C.F. sektionen, som det hedder nu, — først en måned på grundskolen på Bernstorff Slot i København, dernæst overflyttet til detachmentet i Ollerup.

Efter dette år kom jeg til redningstjenesten, først i Fredericia, og for 5 år siden blev jeg flyttet til Vejen, hvor jeg er redder på Falcks Brand- og Redningsstation.

Vejen er en by med godt 4000 indbyggere, ligger mellem Kolding og Esbjerg, ikke langt fra den gamle grænse »Kongeåen«. Til højskolebyen Askov er der kun 2 km, og der er heller ikke langt til den kendte landbrugsskole Ladelund og Rødding højskole.

Vejen er kendt for sine fabrikker, der er bl. a. margarinefabriken »Alfa« og tagpapfabriken »Phønix«, en barnevognsfabrik, flere møbelfabriker og et jernstøberi, samt mange andre store virksomheder. Så er Vejen kendt for sit fodboldhold.

Sidste sommer var der »Sydjydsk Udstilling«, der blev besøgt af hans majestæt kong Frederik og af ca. 130,000 mennesker, måske nogen af jer har været der. Under en sådan udstilling var byen ikke til at kende.

Nogle få km herfra skete der, som I sikkert har hørt og husker 2 store togkatastrofer, hvor der gik menneskeliv tabt, — den første d. 2. novbr. 51 og den næste d. 15. april 52; hvor jeg, som andre kollegaer fra omliggende byer i nattens mulm og mørke måtte af sted

ud til ulykkesstedet, — ja, det er mit arbejde ligesom I har jeres, — nogen har lyst til et og andre til et andet, på den måde bliver der plads til os alle.

I een af mine ferier har jeg været en tur i Schweits, Frankrig, Tyskland, Sverrig og Norge, — der er smukt og meget at se og lære. I år var jeg på Bornholm, og jeg kan sige til jer, der ikke har været der, I behøver ikke at rejse til udlandet for at se noget smukt, for her hjemme i det lille Danmark her har vi så sandeligt også natur, der kan måle sig med de andre lande, — prøv og tage en tur derover, gå ud i naturen, og du vil glæde dig derover.

Mange af jer er vel bleven gift og har en dejlig lejlighed eller måske eget lille hus, hvad der sikkert er alles ønske.

Jeg selv er ikke bleven gift endnu, — men måske inden alt for længe, — skulle nogen af jer finde denne vej forbi, skal I være velkommen, så vi mundtlig kunne drøfte den gode tid på Ringe Efterskole.

Må jeg her igennem disse linier sende hver enkelt af vinterholdet 1942—43 en venlig hilsen og ønsket om en lys og lykkelig fremtid.

*Jens Richardt Hansen, redder,
Lindegade 2, Vejen.*

Ti år efter —

Efter afslutningen på efterskolen i marts 1943, begyndte jeg at uddanne mig inden for den elektriske branche. Jeg afbrød således ikke forbindelsen med Ringe, for i de fire efterfølgende vintre søgte jeg Ringe tekniske skole.

Jeg har lært faget hjemme hos min fader, hvor jeg efter fem års læretid aflagde svendeprøve.

Jeg arbejdede derefter i Kværndrup, indtil jeg i 1949 blev indkaldt til militærtjeneste. Som soldat havde jeg ti dejlige måneder, som sent vil glemmes.

— Men tiden går, man bliver forlovet og begynder så småt at tænke på at få sit eget.

I november 1951 søgte jeg håndværkerskolen i Sønderborg for at uddanne mig som højspændingsinstallatør. Dette studium, som varer i ca. halvandet år, omfatter: elektroteknik og laboratorieforsøg, højspændingscentraltegning og ledningsberegning, stærkstrømsregulativet samt kalkulation af nye lavspændingsinstallationer. Det er et meget stort pensum, vi skal nå igennem, men vi håber jo alle, at det skal lykkes os at få den eksamen. Næsten hele februar måned går med prøver, så der er jo allerede nu ved at være stor travlhed med repetition m. m.

Inden for vort fag kan man ikke blive selvstændig mester, dersom man ikke er i besiddelse af den omtalte eksamen.

Med elektriciteten og inden for branche i det hele taget er der jo sket en enestående udvikling inden for de sidste 30—40 år. Dengang kunne en smed eller en barber eller lign. blive installatør blot ved at gennemgå et kursus på 8—14 dage. Men i dag kræves der betydeligt mere. Først fire til fem års læretid, så mindst eet år som svend, og så på skolebænken igen i halvandet år eller mere. Men det er faktisk en nødvendighed, at man lærer at kende elektriciteten rigtigt, for at man kan beherske den, om jeg så må sige.

Elektriciteten er en meget værdifuld opdagelse; tænk, at man over tusinde af kilometer kan overføre store mængder trækraft i tråde, som ikke er tykkere end en finger.

Skolen her er bygget i 1939 og er en selvejende institution. Den er meget stor og har plads til 160—170 elever på kost og logi. Vi bor to mand på hvert værelse, og vi har det rigtigt hyggeligt. Men vi længes efter at blive færdige hernede. Mange af os længes efter at blive

gift, at få sit eget, og hellige sig den livsbane, man nu har valgt sig.

— Men midt i travlheden har jeg ikke glemt min musik. Musikken er een af de ting, jeg meget nødig vil eller kan undvære. Det er, som om den kan få mig til at glemme alting, og sidder jeg en aften, og ikke kan finde ud af det ene eller det andet, går jeg ned i festsalen og sidder og spiller. Jeg har ellers ikke tid til det, men det hjælper; jeg bliver for en stund revet væk fra det daglige, og når jeg vender tilbage til værelset igen, ser jeg meget lysere på alting.

Og dog, så er det ikke alting, man kan spille sig fra. Tit ruller tankerne rundt i eens hovede: Hvordan vil fremtiden forme sig? Skal vi mon med i en tredje verdenskrig? Kan der da ikke blive en varig fred? Disse spørgsmål og flere, kan give anledning til spekulationer, og giver noget usikkert og nervøst over mennesket i dag. Men vi har alligevel allesammen et håb, et ukueligt håb om fredelige og lyse tider, som vi med tryghed kan se imøde, således, at vi kan bygge os et liv, som ikke er så nervøst præget. —

Medens disse linier skrives, er der kun ca. 3 måneder til eksamen. Når denne er overstået, og jeg igen begynder med det praktiske arbejde, vil jeg gøre, hvad jeg kan for at løse de opgaver, man kan blive stillet overfor ude i hverdagen.

Jeg vil gerne have lov at slutte min lille hilsen med forstander H. Skougårds digt til håndværkerungdommen:

*I den lyse skolestue
lærte vi vort håndværksfag,
al den viden, som vi aldrig
fik i arbejdspladsens jag.
Og der tændtes kundskabs lue
i vort ungdomslyse sind.
Gid som ild den finder næring
gennem forårsfriske vind.*

Vore stemmer skal nu lyde
i det store arbejdskor,
og der kræves kraft og evne
som i arm og tanke bor.
Nu vi drager bort fra skolen,
ud til dont på land, i by.
Frejdigt vil vi Danmark bære
ind i morgendagen ny.

h. s.

Og med disse linier sender jeg en hilsen til alle mine kammerater fra vinterholdet 1942—43 i Ringe.

Sønderborg, d. 15. novbr. 1952.

Jørn Wismann-Rasmussen.

Til årsskrift for Ringe efterskole 1952.

Når man ser frem i tiden, er 10 år en lang tid, men vil vi derimod se tilbage over den samme tid, er det ikke til at forstå, så hurtigt det igrunden er gået.

Efter afslutningen på Ringe efterskole kom jeg hjem et års tid, inden jeg fik den første plads, det var hos folketingsmand Erik Eriksen i Brangstrup, som senere blev statsminister, hvor jeg havde plads et år. I min fritid deltog jeg i gymnastik samt folkedans i Ryslinge, og endvidere var jeg med til husholdningskursus i Marthaforbundet i Ringe. Jeg var vældig glad for dette kursus og fik herigennem lyst til selv at blive husholdningslærerinde. Men vi skulle være fyldt 20 år, inden vi kunne blive optaget på husholdningsseminariet, så jeg havde endnu et par år at se mig om i, inden jeg begyndte der. Jeg var hjemme en tid, og havde plads yderligere et halvt år, inden jeg sommeren 1947 tog på Vallekilde højskole. En herlig sommer havde vi der, vi var 143 elever ialt, så mange gode kammerater fik vi da også. Sommeren 1947 var jo den varmeste sommer, vi har haft gennem mange år, så vi fik foruden de mange

gode timer på skolen, også en del udflugter rundt om i Nordsjælland, den længste tur vi havde, var en hel-dagstur til København, hvor vi bl. a. så Grundtvigskirken, Christiansborg, en del af Nationalmuseet og Ryvangen, samt en tur på Langelinie og sluttede på Fri-luftsteatret i Dyrehaven. Ja, en sommer på en højskole kan ikke beskrives, men må opleves.

3. januar 1948 rejste jeg til Sorø på et 3 mdr.s husholdningskursus, som vi skulle gennemgå, inden vi kunne blive optaget på husholdningsseminariet. På dette kursus havde vi praktisk madlavning, samt en del teori, der knytter sig hertil. Vi skulle endvidere bestå en prøve i dansk og regning, hvis ikke vi havde realeksamen el. l.

Så nåede vi 1. maj og skulle til at begynde opholdet på seminariet som varede i to år.

Vi, der havde været der i tre måneder, var jo godt kendt med omgivelserne, men det var kun få af os. Holdet begyndte med 40 elever, deriblandt 5 piger fra Norge, som vi fik meget glæde af. I Norge er der kun et enkelt husholdningsseminarium, så det er jo begrænset, hvor mange der kan blive optaget, derfor har »Ankerhus« i Sorø lovet at tage 5 norske piger på hvert hold.

De to år gik uendelig hurtigt, måske fordi der hele tiden var nok at være optaget af. Selvfølgelig skulle det faglige gå i forreste række, men der blev dog også tid til andre ting, som foredrag og underholdning på skolen, samt en del udflugter. Det sidste år havde vi en 8 dages tur til København i forbindelse med undervisningen, hvor vi så forskellige virksomheder. Det var meget interessant. Vi fik tillige et vældig godt indtryk af dagliglivet derinde, det er jo ikke helt, som når man kommer på strøget en søndag eftermiddag.

Da vi foråret 1950 havde haft afslutning på skolen, skulle vi så ud og prøve at stå på egne ben. Nogle fik laboratoriarbejde, andre med forskellige forsøg, men

den største part af os valgte undervisning i aftenskoler eller på ungdomsskoler, hvilket også var min største lyst.

Jeg kom til Skibelund efterskole, hvor jeg underviste i husholdning, samt et par mindre fag. Vi havde en dejlig sommer, på en skole er der jo altid mange minderige oplevelser. Fra Skibelund rejste jeg hjem, og efter en travl oktober måned blev jeg gift med Folmer Hansen fra Kellerup, som forøvrigt også har været elev på Ringe efterskole. Vi flyttede så ned på en dejlig lille gård, som ligger i Kogsbølle lidt syd for Nyborg. Det var en fremmed egn for os begge, men der gik ikke lang tid, før vi var faldet godt til her. Sidste vinter havde jeg husholdningskursus i Tårup og Refsvindinge for de unge piger, samt et børnehold i Refsvindinge friskole, som jeg også har haft en tur i sommer, det er interessant at arbejde med. — Vi har en lille pige, der hedder Birgit, så der kan jo nok blive lidt tidsfordriv til fritiden herhjemme også.

De bedste hilsener med ønsket om en glædelig Jul.

Astrid Hansen, f. Henriksen.

Er det virkelig ti år, siden vi mødtes d. 3. novbr. i gymnastiksalen på Ringe efterskole? Hvor tiden dog er gået hurtigt, og hvor er der sket meget i de ti år.

De fleste af os er jo nok optaget hver af sit, mange er gift eller i hvert fald på vej til at blive det. Det er ikke mange af jer, jeg har set noget til i de ti år, kun et par stykker ved jeg adressen på, men det er meget sjældent, jeg hører fra dem. Det er så underligt sådan at sidde og lade vinteren 1942—43 passere revy, de mange forskellige ansigter og de forskellige begivenheder, der dukker op. Husker I Hedemann? Husker I hans historie-, litteratur- og dansktimer? Der kunne være en egen ro og hygge, især ved de timer, hvor vi selv sad og arbejdede i vore »Bukefalos«, mens Hedemann gik

rundt og rettede og vejlede, rolig og venlig. — Husker I Zoffmann? Hans muntre, sommetider drilske bemærkninger i sang- og regnetimerne. Men hans vigtigste opgave var dog at lære os noget. Og piger, husker I en gymnastiktime hos hende, der dengang hed frk. Ester Nielsen? Hun kunne nok få den dovne sved ud. Eller mindes I hellere en håndarbejdstime? Hun forstod nok at vælge noget, vi kunne få brug for senere, jeg har da i hvert fald fornylig haft fat i et par mønstre, som vi lærte af hende.

Men der er endnu en, vi i særlig grad må mindes. Det er hende, der stod bag det alt sammen med sit lyse smil og venlige blik, Dagmar Hedemann. Det var hende, der lærte os versene af Mads Nielsen:

*Sæt dig et mål, som kan fylde dig helt
og holde begejstringen vågen
kan samle alt det, der er splittet og delt
og lyse dig frem gennem tågen.
Sæt dig et mål, lad det signes af Gud
og giv det hver evne i fæste.
I kampen skal evnerne folde sig ud
og bære dig frem blandt de bedste.*

Ja, det var nok værd at lære os, og hun levede selv efter det, prøvede på at »samle alt det, der er splittet og delt«. — Vi gamle elever mindes hende med taknemmelighed. —

Det blev nogle minder om vore lærere. Mange af elevernes ansigter dukker også op i min erindring, men begyndte jeg at nævne navne, så blev min skrivelse ikke færdig i aften.

Jeg skulle i hast fortælle lidt om mig selv, men der er egentlig ikke så meget at fortælle. Da jeg var færdig med vinteren 1942—43, havde jeg endnu ikke fået nok af Ringe efterskole, men begyndte en vinter til. Så snart den var slut, begyndte jeg på et to-årigt præliminærkursus på Nørregades friskole i Odense. Det var et par år

med megen læsen og lidt fritid, og derfor følte det næsten som en hvile at begynde på Odense seminarium i præparandklassen. Men ak, det gode varer sjældent så længe, der blev travlhed der også, om ikke så meget i præparandklassen (det var jo noget af det samme, som jeg lige havde lært på kursus), så da jeg slap ind på selve seminariet. Naturligvis var det ikke lige galt altid, vi havde heldigvis ferie- og andre hvilestunder til at slappe af i og til at dyrke vore fritidsinteresser. Efter to års forløb skulle jeg op til første del af lærereksamen, og efter atter to år til den afsluttende. Og så stod jeg da en dag i juni 1951 med et papir i hånden, der gav mig ret til at undervise i den danske folkeskole. Hvilken mærkelig, men vidunderlig følelse. Men hvordan skulle det dog gå? Vi havde jo nok haft timer med børnene på seminariet, og i to måneder havde jeg undervist ved en skole i Thy, men alligevel var det meget spændende. Kunne jeg holde disciplinen? Kunne jeg fortælle for børn, så de lyttede? Ja, det måtte prøves. Jeg søgte så et lærerindeembede ved Langtved skole mellem Kerteminde og Nyborg og fik det. Og nu sidder jeg så her med nok af arbejde, men det er kun godt. Jeg har timer med små såvel som store. 1. klasse har jeg helt alene, og det er dejligt.

I vinterhalvåret har vi aftenskole for de unge, og i år har jeg fået et hold piger til broderi. Vi er knap nok kommet rigtig i gang, men jeg håber, det bliver til gavn og glæde både for dem og mig. Tirsdagen er min travleste dag i ugen. Så snart skolen er forbi, venter ca. 20 små piger på mig, vi skal have gymnastik. Så snart de er færdige, kommer der et hold lidt større, og endelig om aftenen har jeg et hold voksne piger.

Jo, her er nok at gøre, men skulle nogen af jer komme på disse kanter, er I alligevel velkommen til at se indenfor i lærerindeboligen i Langtved skole.

Mange hilsener til jer alle.

Dagny Bøgely Rasmussen.

Forandring fryder!

Hvor er det skønt!

Jeg sidder i mit badekar og skriver dette i hast. Det er nemlig et siddebadekar med udsigt til Ringe Efterskole, hvis altså ikke der var en mat rude imellem.

Vandet er herligt varmt!

For en uge siden skrumlede vi ud af Jyllands hovedstad med alt vores bohaver, ungerne, lilleemor og mig selv ikke at forglemme. I fem år havde vi boet i karré, hvor man bor i en opgang på en etage til højre eller venstre, og hvor man rigtig kommer til at føle sig som kun en lille »bette« brik i det store samfund.

Forandring fryder, og så flyttede vi.

Ned fra 3. sal med klaveret. Der kommer en arm i klemme, og langt om længe står vi alle på fortovet med musik og det hele. — Man skal ikke længere sidde inde i sine stuer og kikke over gaden på en anden 3. sal. Ud af køkkenvinduet kunne vi opad se den klare himmel, — hvis den da ikke var overskyet, og nedad kunne vi vel tælle et par hundrede skarnkasser; jeg har nu aldrig talt dem, men jeg har om aftenen ligget i byssekassen (vi har jo børn) og hørt på de klaprende låg, når blæsten tog i dem. »Joh, vi flytter skam!«

Det var naboen til venstre. Han anede ikke noget om vores flytteri i forvejen, for ham kendte jeg da ikke noget til. Jo, vi har stået over for hinanden utallige gange og børstet tænder, vasket hår eller gurglet hals — i vores badeværelser — med en mur imellem.

Nu kommer rokkestolen på fortovet, og kvarterets unger skal straks til at slås om »en tur«. Rundt i vinduerne kikkedes bag gardiner, og omsider læsses den sidste balje på flyttebilen med syltetøj.

Farvel! Farvel!

Der trykkes i hænder og ønskes god tur, som om det var første afgang til månen. Farvel til lejligheden, ned ad trapperne, aflevere nøglerne og atter farvel.

Tilbage til Fyns land, hvor man er født og båret, som der så kønt står skrevet. Hjem til Ringe, som altid har været at komme hjem. Dejligt hus. Helt for sig selv, og med have udenom. Strække benene og så læse af, bære ind, byde velkommen, nikke goddag til naboerne, — og så begyndte roderiet.

Frem med malerpotter og pensler, tapet på væggene og dertil limfarve og fernis henholdsvis oppe og nede. Møbler på plads, men hvor er pladsen? Der? Nej, det er bedre der, tror jeg, og så fremdeles. Skilderier på væggene, lamper, blomster; alt får en ny plads. Søm slås i væggene, tommelen blev lidt øm, men hvad gør dog det, for nu er det snart ovre. Alt kommer på sin rette plads, og man kan igen begynde at læse avis, sætte sig i en blød stol og føre en mere normal tilværelse.

Papirer skal flyttes, alt skal flyttes, og nu er vi altså flyttet.

Vandet bliver koldere!!!

Basse.

Niels Peder Andersen, Vinteren 1942-43, Søvej 12, Ringe.

Jeg har, siden jeg var på efterskole, arbejdet ved landbruget, og i mellemtiden været på højskole i Rødding og været soldat i Randers og København.

I vinter er jeg på Malling landbrugsskole, hvorefter jeg igen vil tilbage til landbruget.

Hermed vil jeg sende en venlig hilsen til skolen og alle mine kammerater fra vinteren 1942—43.

Asger Gustenhoff Mortensen, Taasinge.

Aase Jensen, Gislev, skriver:

Da jeg var færdig med efterskolen, kom jeg i manufaktur-lære derhjemme i Gislev. Derfra rejste jeg til Svendborg i to år, 5 mdr. på husholdningsskole i Roskilde og et år i Nykøbing F. også i forretning.

I oktober 1950 blev jeg gift, min mand var mejerist, men nu her til 1. november er vi flyttet til Sjælland, hvor vi har fået en mejeribestyrerplads i en lille by, der hedder Ugerløse. Vi har en lille dreng, der hedder Jan.

Øg ellers vil jeg jo gerne sende alle kammeraterne fra vinteren 42—43 en venlig hilsen gennem elevskriftet.

Aase Madsen, Birkholm A.-mejeri.

Kære Karl Hedemann!

Jeg er ugift, og har overtaget gården her hjemme, og så hilsen til gamle elever af min årgang.

Hermed hilsen fra

Gunnar Mortensen, Sødunge.

Jeg er af Hedemann blevet opfordret til at skrive lidt om, hvad jeg har oplevet i de forløbne 10 år. Livet har jo sikkert givet de 66 elever, der dengang var samlet, lidt forskelligt.

Jeg har haft en dejlig ungdom, og jeg har mit gode hjem, som jeg aldrig vil glemme. I november 1947 blev jeg gift med en landmand, de første år var vi fodermesterfolk, til vi i 1949 købte en ejendom på 10 tdr. land i Refsvindinge; vi har det godt og har to dejlige drenge. For tiden ligger jeg på Hald Kuranstalt til efterbehandling for børnelammelse. Jeg blev syg 27. september og lå på Nyborg sygehus i 4 uger, inden jeg blev overflyttet her til. Jeg ligger på min ryg, men jeg er blevet bedre, jeg er også blevet lovet, at opholdet her skal vare i flere måneder.

Hvad vi ser af sygdom og elendighed her, kan der skrives store bøger om. Her er en masse børn i alle aldre og mange voksne, og for os alle gælder mottoet: håb og udholdenhed.

Hermed sender jeg en hilsen til alle kammeraterne og lærerkræfterne på Ringe efterskole i vinteren 42—43 fra *Anna Pedersen og Otto Nielsen, Refsvindinge.*

Kære kammerater!

Ja, nu er det så 10 år, siden vi tilbragte en herlig vinter sammen på Ringe efterskole og fik vor børneskolelærdom opfrisket og lagt en del til.

Det er utroligt, det er så længe siden, men tiden løber, og det stærkt. Vi har nok alle hver især oplevet en masse, nogle har fartet mere rundt end andre; jeg for min part har været en del rundt; haft pladser på Fyn, Nordjylland og Stevns. På Stevns har jeg været i fem år og er her nu, det sidste år har jeg været bestyrer for en enke på en gård på 32 td. land; i det kommende år skal jeg passe kreditforeningsdirektør Poul Karlshøjs besætning.

Endvidere har jeg været på Vallekilde højskole, og 9 mdr. på Langelands landbrugsskole, og disse ophold har jeg været meget glad for.

Gennem årene har jeg også haft et par udenlandsrejser. Jeg var med til »Lingiaden« i Stockholm, hvilket var en oplevelse, jeg aldrig glemmer. Sidste efterår tilbragte jeg 3 uger i Italien, hvor jeg besøgte min broder, der lever et slaraffenliv dernede. Jeg vil nu fortælle lidt om denne tur.

Den 14. september 1951 om eftermiddagen entrede jeg natekspressen i Odense, som skulle sørge for min videre befordring til Milano. Det var ikke uden en vis spænding. Hvem skulle jeg dele kupé med? Var det danskere? Men det var der vel størst chance for. Der var 4 danskere og 2 englændere. Turen derned varede i 25 timer, og den var pragtfuld.

Det var nat det meste af turen gennem Tyskland, først ved Heidelberg kunne vi begynde at se landskabet; men det tyske landskab imponerede mig ikke meget. Derimod var turen gennem Svejts en oplevelse. Vi havde strålende solskin, så det forskønnede naturen endnu mere. Når man kommer fra Tyskland, som jeg syntes var gråt og trist, og ind i Svejts, ja, så var der lige så

stor forskel som dag og nat. I Svejts var alt rent og pænt, og det var næsten, som vi kørte gennem en stor velholdt park, ialtfald indtil vi nåede bjergene. Turen over Sankt Gotthardt var en oplevelse, man slet ikke kan forestille sig. Der lå væltede granstammer højt oppe på bjergene, og de var ikke større end tændstikker at se fra toget af.

Vi nåede Milano, og her var min broder for at tage imod mig, og den sidste strækning fra Milano til Bergamo, der ligger 50 km nord for, foregik i et dejligt dollargrin.

Bergamo er en by på størrelse med Odense, og den er delt i et nyt og gammelt Bergamo. Det nye for foden af et bjerg og det gamle op ad skråningen. Min broder bor sammen med sin kone og lille dreng, på skellet mellem den gamle og nye by, i en villa, ja, udefra set næsten et palads. Jeg nød rigtig tilværelsen sammen med broderskabet og hans familie, tillige med min søster, der på det tidspunkt var pige dernede, og den sidste uge jeg var dernede, var min anden broder også dernede. Hvem havde drømt om, at vi fire søskende skulle samles i Italien.

De første dage færdedes jeg altid sammen med min broder, men efterhånden som jeg blev kendt, tog jeg mine ture rundt i byen alene, betragtede befolkningen og tog med bjergbane op til toppen, hvorfra man havde en pragtfuld udsigt udover byen og Posletten.

Når Jørgen ikke skulle til træning, tog vi på nogle dejlige bilture rundt i omegnen. Mandag havde han helt fri, så tog vi på langtur og kørte rundt hele dagen langs de norditalienske søer og bjergkæder. Som altid når man rigtig har det godt, går tiden hurtigt, og de 3 uger gik, og jeg måtte hjem til arbejdet igen. Når man skal rejse dernedefra, kan man ikke bestille pladsbillet, så det var spændende, om jeg kunne få plads, men Jørgen var kendt med turen. Så snart toget kom, hoppede Jør-

gen ind og tog en plads, og så kunne jeg i ro og mag komme ind med min bagage.

Turen hjem var ikke så skøn som derved, idet det var gråvejrs og regn, og så havde jeg rejseselskab af 5 italienere hele vejen, og dem kunne jeg ikke snakke med, jeg måtte engang imellem ud på gangen og snakke med mig selv for at høre, om jeg i det hele taget havde en stemme. Jeg var glad, da vi nåede Danmark, og der kom en dansker, jeg kunne tale med, for sidde i 25 timer uden at sige noget er strengt.

Jeg var hjemme igen, og havde haft 3 ugers ferie, som jeg aldrig glemmer.

Jeg har nu fortalt lidt om mine oplevelser gennem de 10 år, og jeg har været vældig godt tilfreds med dem.

Jeg vil nu slutte mit lille brev med at ønske alle mine kammerater fra vinteren 1942—43 og alle elevforeningens medlemmer en rigtig glædelig jul.

Vilhelm Leschly Sørensen,
Karlshøj, Gavnø, St. Heddinge.

Jeg fik forleden et lille hip fra Hedemann: »Send en hilsen til elevskriftet, det er ti år siden, du var elev«.

10 år, jeg studsede lidt, thi da jeg som 15-årig gik på skolen, var vejen frem til 25 år lang og uoverskuelig, i dag kan jeg se tilbage og føler, at den er tilbagelagt i et nu; og sådan er det vel nok for os alle, som den vinter blev rystet sammen i et godt kammeratskab på efterskolen, uanset hvorhen viljen, trangen eller tilfældighederne har ført os.

Jeg for mit vedkommende stak til søs umiddelbart efter krigens slutning, og i de følgende år tumlede jeg rundt på godt og ondt; min værnepligt aftjente jeg også til søs, og i 1950 havde jeg erhvervet mig så meget sejl-tid, at jeg kunne begynde at læse til styrmand på Svendborg navigationsskole, og nu i december—januar skal jeg op til den afsluttende skibsførereksamen.

Trods studierne har jeg dog fået tid til at blive gift, og jeg bor nu i Skårup, hvor min kone læser på seminariet, og om aftenen lyder der ud fra vor hybel en mærkelig lyd-blanding af tekniske sømandsudtryk med tilhørende krydderier, kongerækker på remse og pædagogiske læresætninger.

Og lad mig så slutte med at sende en hilsen til lærere, skolekammerater, venner og bekendte fra Ringe efterskole og ønske alle en glædelig jul og et godt nytår samt god vind fremover.

Ernst Jeppesen, styrmand.
Elev vinteren 1942—43.

Jeg var på Den jydsk Idrætshøjskole i 46 og Try højskole 48. December samme år blev jeg gift, og vi overtog mit fødehjem. Januar 52 fik vi en datter.

Med venlig hilsen.

Grethe Jørgensen, f. Rasmussen,
Ny Stormose, Holmstrup.
Årgang 42.

Sea Island, d. 18. novbr. 1952.

Kære venner!

Af mine oplevelser vil jeg gå i korte træk tilbage fra 1942. Opvoksningen ved landbruget var sikkert skyld i, at dette blev mit erhverv. De første par år gik jeg hjemme som karl og havde gode dage. Derefter gode og lærerige pladser på Syd- og Midtfyn. I 1948 tog jeg en tur til England og havde plads på en ret stor kvægfarm lige syd for London i ca. et år. Det var interessant at se deres renlige staldforhold, samt kropvaskning af køerne før hver malkning. Mekaniseringen var den gang længere fremme i England end Danmark, så der var også noget at lære. Efter militærtjenesten i 49—50 prøvede

jeg landbruget i Nordjylland, som ikke behøver at stå tilbage for det fynske. Sidste vinter var jeg på Korinth Landbrugsskole, hvor vi lærte en del om rationel fodring samt optager og eenkornsfrø. I marts begyndte blodet at blive uroligt, så jeg bestemte at tage en tur til Canada. Da vi rejste derfra i 1939 blev 160 acres forpagtet ud, så der var noget at tage over til. Den 1. maj om middagen tog jeg med SAS og havde nogle få timers ophold i Paris, Irland, New Foundland, New York samt Montreal. Den 3. maj om morgenen landede vi i Edmonton efter en god og interessant tur. Det første mål var vores gamle hjemegn, syd for Edmonton. Det var mærkeligt at stå imellem de gamle bekendte igen. og se så lille en forandring, der var sket, især ved bygningerne. Når man så kommer i husene, er de fleste udstyret med moderne hjælpemidler. Udenfor i et faldefærdigt skur eller som de fleste steder, lige udenfor døren, står der en beskidt vogn af nyere årgang. Jeg arbejdede på en farm en måned for 125 \$, men opdagede, at der kunne tjenes ca. 100 \$ mere ved bygningsarbejde, så jeg tog til Edmonton, hvor der var en tekstilfabrik på vej op. I aug. købte jeg en 46 m. Pontiac, som der er god brug for her på de store afstande. I okt. begyndte det at blive koldt i Alberta, så jeg fik bilen fyldt med danskere og startede mod Stillehavskysten og det milde klima. Det blev en tur paa 1850 km, mest bjergveje. Efter 3½ dages hård kørsel nåede vi Vancouver. Her var det ikke let at få arbejde på denne årstid, så jeg har nu arbejde på en kvægfarm lige udenfor byen. Her i Vestcanada er der flere store fabriker på vej op ude i bjergene. Ca. 2 dagsrejser nordpå i en bugt er de lige begyndt på en aluminiumsfabrik og beboelser til ca. 50.000 mennesker. Byggeriet går istå om vinteren på grund af sne. Om sommeren kan en almindelig arbejder (lavest betalt) tage op og tjene 15—16.000 kr. En rejse til Danmark kan tjenes på 6 uger. Jeg vil ikke råde nogen til at udvandre,

dersom de er utilfredse derhjemme, for de bliver i mange tilfælde det samme her, men friske unge folk, som har lyst på tilværelsen og gerne vil se sig om, skal absolut ikke betænke sig.

Hermed håber jeg, at alt går vel på efterskolen og sender alle venner og bekendte mine bedste ønsker om en glædelig jul og et godt nytår.

Sven Paulsen.

Adr.: Sven Paulsen, Frasea Farms, Sea Island,
Vancouver B. C.

Til alle elever og gode venner, som jeg lærte at kende i Ringe, sender jeg de hjerteligste hilsener og ønsker om en glædelig jul og et godt nytår! Tak for den tid vi var sammen!

Maren Søren, Krabbesholm pr. Skive.

Elevforeningens regnskab 1951—52

INDTÆGT

1951 25. juni	Kassebeholdning . giro	23,38	kr.
— — —	Kassebeholdning . kontant.....	161,84	-
— — —	Elevmøde	395,05	-
— — —	Glemte post (hævet i banken 4/1 1950)....	120,77	-
1951 29. dec.	Julefesten	469,05	-
1952 15. jan.	Solgt elevskrifter	2178,50	-
— 27. aug.	Renter på bankbog	8,49	-
	Balance	3357,08	kr.

UDGIFT

1951 25. juni	Udgift ved elevmødet.....	423,02	kr.
— — —	Understøttelse til syv sydslesvigere	210,00	-
1951 29. dec.	Julefesten	203,00	-
— — —	Frimærker	402,50	-
1951 31. dec.	Elevskrifter trykt.....	1843,90	-
1952 27. juni	Brevkort v. Th. Nielsen.....	42,00	-
— — —	Frimærker	39,00	-
— — —	Annoncen Fyns Venstreblad	7,80	-
— — —	Annoncen Fyns Tidende.....	5,93	-
— — —	Fragtbrev	1,00	-
1952 27. aug.	Renter indsat paa bankbog.....	8,49	-
— — —	Kassebeholdning: Giro.....	81,27	-
— — —	Kassebeholdning: Kontant.....	89,17	-
	Balance	3357,08	kr.

FORMUE

Bankbog.....	346,69	kr.
Giro.....	81,27	-
Kontant	89,17	-
	Ialt	517,13

Regnskabet er gennemgået og fundet i overensstemmelse med girokonto, bankbøger og bilag.

Kellerup, den 29. august 1952.

KRISTEN JØRGENSEN

Elever, sommeren 1952.

Helen Andersen, Heden.
 Caja Carlsen, »Carlsminde«, Ullerslev.
 Edith Carlsen, »Carlsminde«, Ullerslev.
 Birthe Christensen, Ørbæk.
 Edith Hansen, Haven, Ærøskøbing.
 Inge Marie Holst, Sdr. Sejerslev.
 Elna Jessen, Toft, pr. Graasten.
 Astrid Lund, Sdr. Sejerslev.
 Else Mamsen, Bjerndrup.
 Bodil Miang, Egense.
 Anelis Nielsen, Sallinge.
 Marie Nielsen, Pederstrup.
 Karen Marie Pedersen, Brændekilde.
 Karen Pedersen, Bylderup.
 Edith Sandhøll, Bjerndrup.
 Inge Marie Sørensen, Andebølle.
 Ninni Sørensen, Jægerspris.
 Anna Louise Wandsøe, Baagø.
 Karen Kirstine Wandsøe, Baagø.
 Christa Badura, Sydslesvig.
 Inken Benndorf, Vesterland.
 Vera Botschenkow, Flensborg.
 Katy Knutzen, Sydslesvig.
 Liselotte Meier, Frederikstad
 Christel Wolff, Flensborg.

Vinteren 1952—53

Inge Andersen, Ringe.
 Inge Bertelsen, Dræby.
 Anne M. Christensen, Espe.
 Bodil Christiansen, Ryslinge.
 Ella Eriksen, Gestelevlunde.
 Inge Marie Greve, Søsted.
 Inge Bodil Hansen, Stenløse, Sjælland.
 Anne Margrethe Grøftebjerg Hansen, Heden.
 Birthe Hansen, Ny Stenderup.
 Gerda Hansen, Nybølle.
 Asta Anine Hansen, Måre.
 Else Hansen, Kellerup.
 Inge Marie Hansen, Espe.
 Marie Henningsen, Drejø.
 Anna Margit Høj, Ny Stenderup.
 Ulla Jensen, Tårup.
 Inger Fredslund Jørgensen, Boltinggårdsskov.
 Karen Hanne Knudsen, Aunslev.
 Ruth Kristensen, Lakkendrup.
 Elin Johanne Kristiansen, Ølsted, Fyn.

Anne Margrethe Leth, Palleshave.
Inge M. Dalsgård Madsen, Humble.
Helene D. Møller, Kgs. Lyngby.
Elsebeth Grønnegård Petersen, Heden.
Inger Rasmussen, Ryslinge.
Gudrun Frida Rasmussen, Sallinge.
Inga Betty Sørensen, Forlev.
Bente Vejrbæk Thyme, Heden.
Ella Vobbe, Gestelev.
Helmuth Andersen, Sydslesvig.
Leif Feldfos Christensen, Stenstrup.
Ib Feldfos Christensen, Stenstrup.
Erling J. Christensen, Gislev.
Ove Christoffersen, Gelsted.
Ernst Günther Derda, Flensborg.
Knud Degn, Koldby, Samsø.
Karl Bent Fischer, Rødme.
Bent Hansen, Ringe.
Bent Greve Hansen, Rårud.
Egon Hansen, Landet.
Karl Ejnar Hansen, Søsted.
Knud Ringskær Hansen, Vantinge.
Leif Milling Hansen, Fagsted.
Vagn Holm Hansen, Freltofte.
Folmer G. Jensen, Ølsted, Sjælland.
Frede Ellegård Jensen, Espe.
Niels Egon Jensen, Skovsbogårde.
Svend Arne Jensen, Kertinge.
Erik Jeppesen, Ringe.
Erik Jørgensen, Måre.
Per Knudsen, Stenstrup.
Poul Bendix Knudsen, Måre.
Hans P. Larsen, Dyrendal, Gamby.
Åge Vilmann Madsen, Såderup.
Stig Birk Madsen, Nr. Lyndelse.
Jørgen Møller, Åbyskov.
Alfred Bebe Nielsen, Lydinge.
Folmer J. Rasmussen, Måre.
Mogens Rasmussen, Dongshøjrup.
Verner Rasmussen, Brylle.
Bent Egon Sørensen, Ellested.
Birger Johan Thygesen, Svendborg.
Jakob Holm Witt, Tved.